

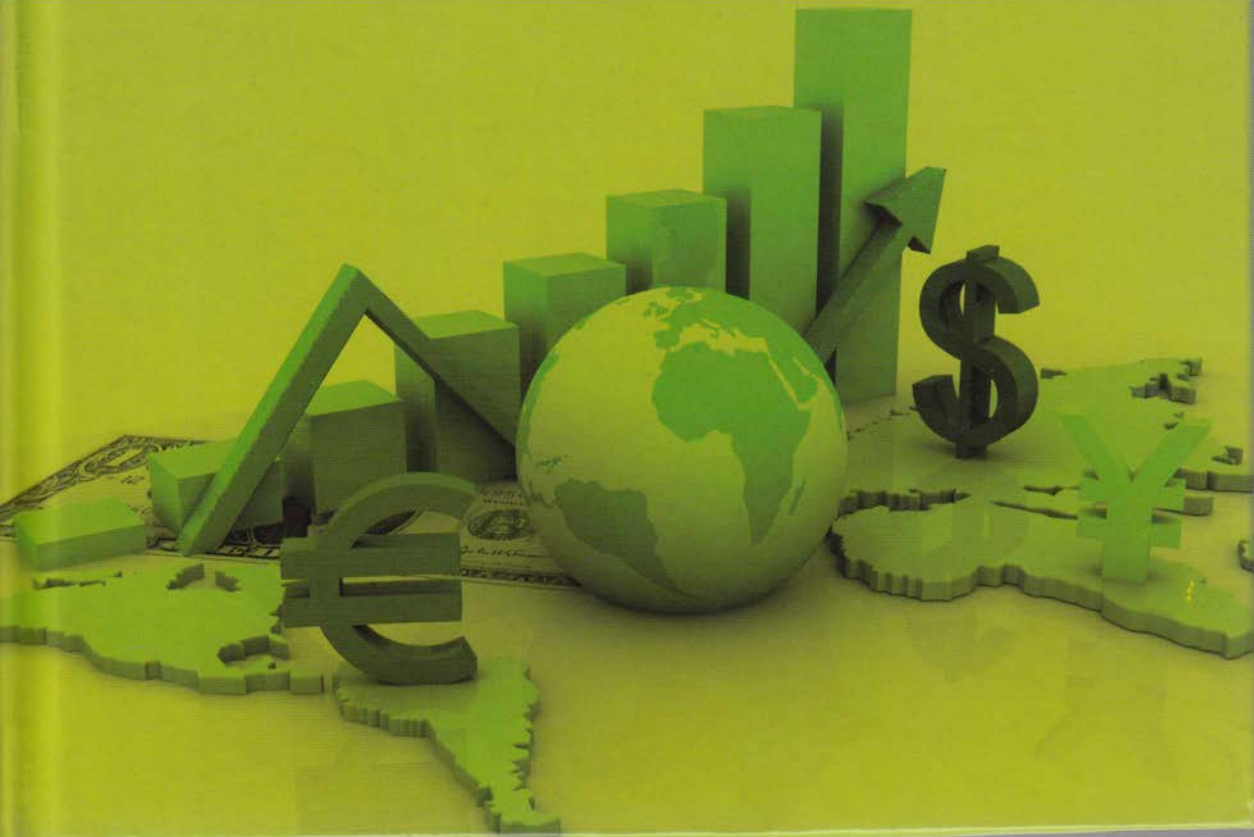

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ СКЛАДОВІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

МОНОГРАФІЯ

За редакцією Ю.М. Лопатинського

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

**Організаційно-економічні складові
розвитку підприємництва**

МОНОГРАФІЯ

За редакцією Ю.М. Лопатинського

**Чернівці
«Місто»
2015**

УДК 334.722+658

ББК 65.9(4УКР)09+65.050.214

О 64

Автори: Ю.М. Лопатинський (заг. ред., передмова, післямова, п. 2.7); І.М. Антохова, О.І. Буринська (п.п. 1.1, 1.3); Л.Д. Водянка (п.п. 1.2, 1.4); В.І. Кифяк (п. 2.6); В.В. Кіндзерський (п. 2.1); З.І. Кобеля, Н.В. Філіпчук (п. 1.2); С.В. Ксьондз, І.С. Дідух (п. 1.5); Н.Я. Кутаренко (п. 2.5); В.І. Меглей (п. 2.7); А.Г. Мельник, О.І. Мельник (п.п. 2.2, 2.3, 2.4); В.Н. Підгірна (п. 1.6).

Рецензенти:

Євдокименко В.К. – доктор економічних наук, професор, ПВНЗ «Буковинський університет»;

Шпикуляк О.Г. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії Вінницького національного аграрного університету

Рекомендовано до друку вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 11 від 28 грудня 2015 р.)

О 64 Організаційно-економічні складові розвитку підприємництва : [монографія] / За ред. Ю.М. Лопатинського; Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича МОН України. – Чернівці : «Місто», 2015. – 232 с.

У монографії розглядаються актуальні проблеми розвитку підприємництва на національному, регіональному та секторальному рівнях. Предметом дослідження виступають організаційно-економічні складові розвитку підприємництва.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів ЗВО, керівників і фахівців органів державної влади та місцевого самоврядування, а також усіх, хто цікавиться питаннями розвитку підприємництва.

ISBN 978-617-652-118-1

© Чернівецький національний університет, 2015

© ВІЦ «Місто», 2015

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА	
1.1. Соціально-економічне обґрунтування ролі підприємництва в економіці регіону та особливості його регулювання	5
1.2. Економічно-мотиваційна складова трудового потенціалу як детермінанта формування якості життя населення.....	17
1.3. Напрямки формування інноваційного потенціалу регіону ...	37
1.4. Патентно-ліцензійне забезпечення технологічної політики України	49
1.5. Удосконалення інструментів оптимізації факторів ефективності операційної діяльності на промислових підприємствах	64
1.6. Торговельна емерджентність України у глобальному просторі	88
РОЗДІЛ 2. ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ	
2.1. Розвиток аграрного сектора України як об'єкта державного регулювання.....	105
2.2. Тенденції розвитку та сучасний стан технічного забезпечення аграрних підприємств.....	121
2.3. Вплив ефективності використання сільськогосподарської техніки на економічні результати аграрних підприємств	139
2.4. Формування системи управління ремонтно-технічним обслуговуванням сільськогосподарського виробництва	158
2.5. Сутність і соціально-еколого-економічні фактори розвитку органічного сільського господарства	180
2.6. Оптимізаційна модель використання стратегічного потенціалу аграрного сектора в умовах інституційної невизначеності	197
2.7. Розвиток аграрного сектора на засадах сталості	213
ПІСЛЯМОВА	230

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах цивілізаційного розвитку саме ринкова економічна система визнається найоптимальнішим варіантом побудови основ, форм і способів господарювання, структури національної економіки, системи взаємодії її суб'єктів, мережі суспільних відносин. Ринкова економіка довела свою ефективність у більшості країн світу. Досягається це, насамперед, на засадах незалежного підприємництва з вільним вибором видів і напрямів економічної діяльності, організаційно-правових форм і розмірів суб'єктів господарювання тощо. Саме підприємницька ініціативність, «творче руйнування» минулого, за образом висловлювання Й. Шумпетера, є рушієм поступального розвитку економіки.

В Україні, в силу низки об'єктивних і суб'єктивних обставин, генезис національного господарства на ринкових засадах відбувається не так швидко та не так ефективно, як би хотілось і як можна було б припустити, виходячи із величезних потенційних можливостей суспільного розвитку. Цим питанням присвячена значна кількість досліджень і праць вітчизняних й іноземних науковців, аналітиків і політиків, діячів загальнодержавного та місцевого рівня. Проте наявні проблеми остаточно не вирішені. Через стримуючі фактори українське підприємництво демонструє доволі невисоку ефективність. Зазначене зумовлює актуальність даної розробки.

У монографії досліджено організаційно-економічні складові розвитку підприємництва на національному та регіональному рівнях. Розглядаються методологічні та методичні основи аналізу, соціально-економічна роль підприємництва, людські та інноваційні фактори його розвитку тощо (розділ 1). Окрема увага приділена секторальній специфіці національної економіки, яка розглядається на прикладі аграрного сектора. Досліджено стан технічного забезпечення та вплив ефективності використання техніки на результати діяльності аграрних підприємств. Подана оптимізаційна модель використання стратегічного потенціалу аграрного сектора. Перспективи аграрного сектора національної економіки окреслені відповідно до засад сталого розвитку (розділ 2).

Монографія – колективна наукова праця викладачів кафедри економіки підприємства та управління персоналом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

ПІСЛЯМОВА

Проведене колективне дослідження зайвий раз підтверджує роль та значення підприємництва у розвитку національної економіки в цілому та її окремих елементів, зокрема. Вагома роль належить організаційно-економічним складовим.

У дослідженні відзначені особливості підприємницької діяльності для суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання (підприємств як юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців). Вагомою є специфіка різних секторів, галузей національної економіки, де суб'єктна структура доволі відмінна.

Для України, з її значною площею території і різними природно-кліматичними зонами, неоднаковою ресурсо- і землезабезпеченістю, характерними є регіональні особливості у розвитку підприємництва.

Різними за рівнем розвитку та впливом на кінцевий результат підприємницької діяльності є економічні, соціальні та екологічні складові. Необхідність їхнього збалансованого поєднання визначає пріоритетність застосування концепції сталого розвитку національної економіки та її окремих секторів. Вагомою є, наприклад, економічно-мотиваційна складова використання трудового потенціалу. Сучасний розвиток неможливий без належного забезпечення технологічної політики і сприяння інноваціям.

Ефективне поєднання досліджуваних організаційно-економічних складових можливе на основі розглянутих оптимізаційних моделей.

В умовах незбалансованої економічної системи важливим залишається роль і значення державного регулювання досліджуваних явищ і процесів. Звісно, воно не повинно заміщувати ринкові процеси та саморегульовані механізми.

Оптимальним автори вважають інституційно забезпечене поєднання впливу державних регулюючих механізмів і адекватної реакції інших суб'єктів економічної системи на засадах ефективного розвитку вітчизняного підприємництва.

Дослідження не претендує на завершеність пошуку відповідей на поставлені питання, а здебільшого окреслює напрями та елементи перспектив подальших наукових розвідок.

Наукове видання

За загальною редакцією
Юрія Михайловича Лопатинського

**Організаційно-економічні складові розвитку
підприємництва**

Колективна монографія

Відповідальний за випуск
Технічний редактор
Верстка

В.М. Кіндій
В.Й. Петрушко
Б.І. Ковалюк

Підписано до друку 28.12.2015 року.
Формат 70x100/16. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Умовн. друк. арк. 18,70. Обл.-вид. арк. 16,72.
Тираж 300.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів та розповсюджувачів
книжкової продукції
серія ДК № 617 від 2.10.2001 року

Видавничо-інформаційний центр «Місто»
Україна, 58022 м. Чернівці, вул. Головна, 173 А;
тел. (0372) 58-53-11, 58-53-12

Надруковано у ВІЦ «Місто»